

رام - ۲

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سوم فروردین

سوم فروردین روز جهانی آب و هواشناسی است و روز ملی پاکستان است. مصریان هم با گرفتن جشن شمن‌النسیم فصل بهار خود را با آن آغاز می‌کنند. از نظر تاریخی سومین روز از ماه فروردین سالگرد تاسیس نهادهای سیاسی‌ایست که در شرایطی بحث برانگیز شکل گرفته‌اند و به نسبت بدنام هستند. در سوم فروردین ۱۲۶۸ جماعت احمدیه در قادیان هند به دست میرزا غلام احمد تاسیس شد. میرزا غلام احمد مدعی بود که تناسخ مسیح و مهدی موعود است و بر این مبنا فرقه‌ای ایجاد کرد که امروز نزدیک ده میلیون نفر پیرو دارد. این فرقه از سوی بقیه‌ی مسلمانان مرتد و بی‌دین شمرده می‌شوند. در همین روز به سال ۱۲۹۸ موسولینی در میلان تاسیس حزب فاشیست ایتالیا را اعلام کرد و چهارده سال بعد (در ۱۳۱۲) رایشتاگ آلمان در همین روز اختیارات تام را برای هیتلر تصویب کرد و او را پیشوای آلمان دانست.

میرزا غلام احمد

بنیتو موسولینی

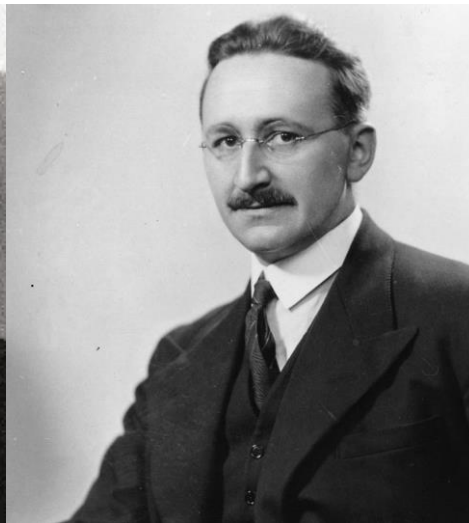

آدولف هیتلر

در سوم فروردین ۱۳۱۹ حزب مسلم لیگ قرارداد لاهور را اعلام کرد و در آن خواهان تشکیل یک کشور مسلمان‌نشین جدای از هند شد. شانزده سال بعد این امر تحقق یافت و باز در سوم فروردین کشور پاکستان در مقام نخستین نظام جمهوری اسلامی تاسیس شد. این تقارن را اگر با تاریخ صدر اسلام بسنجیم، جالب توجه از کار در می‌آید. چون در همین سوم فروردین سال چهارم هجری بود که پیامبر اسلام بلافاصله پس از جنگ احد سپاهی از مسلمانان را به تعقیب لشکریان پیروزمند مکه فرستاد که داشتند با پایکوبی و شادمانی به شهرشان باز می‌گشتند. البته درگیری‌ای رخ نداد و هدف بیشتر قدرت‌نمایی در برابر اهل مکه بود. باز این نکته گفتنی است که جنگ ناصریه که اولین درگیری زمینی مهم آمریکایی‌ها و عراقی‌های وفادار به صدام به شمار می‌رود، در همین روز در ۱۳۸۲ رخ داد.

آکیرا کوروساوا

فریدریش هایک

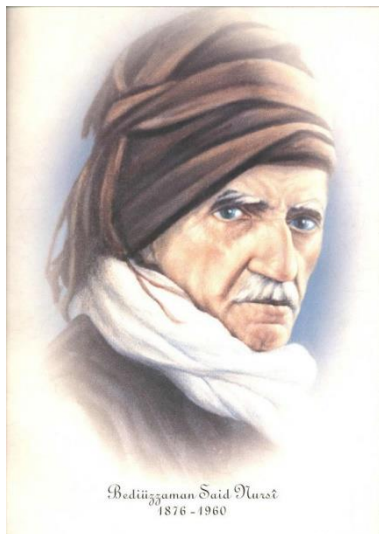
الیزابت تیلور

در کنار تاسیس کشور پاکستان، چند نهاد کم‌سر و صداتر و مفیدتر هم در همین روز زاده شده‌اند. دیتریش اکهارت در سوم فروردین ۱۲۴۷ دانشگاه کالیفرنیا را تاسیس کرد و بیست سال بعد در همین روز به سال ۱۲۶۷

اولین لیگ فوتبال انگلستان تاسیس شد. از نظر تحول فناوری هم دو اتفاق جالب در این روز افتاده است: در سوم فروردین ۱۲۳۶ کارخانه‌ی اوتیس اولین آسانسور را در لندن راه‌اندازی کرد و در سوم فروردین ۱۳۸۰ ایستگاه فضایی میر از مدار خارج شد و هنگام فرو افتادن به زمین در جو سوخت. زادگان و رفتگان چهارم فروردین طیفی وسیع از افراد را شامل می‌شوند. لاپلاس ریاضیدان (۱۱۲۸)، اریش فروم روانشناس (۱۲۷۹)، آکیرا کوروساوا‌ی کارگردان (۱۲۸۹)، ورنر فون‌براون فیزیکدان و مهندس (۱۲۹۱) در چهارم فروردین زاده شدند و پاول اول تزار روسیه (۱۱۸۰)، استاندال ادیب (۱۲۲۱) سعید نرسی فعال مذهبی گُرد (۱۳۳۹)، فریدریش هایک اقتصاددان (۱۳۷۱) و الیزابت تایلور (۱۳۹۰) در این روز درگذشتند. زادگان ایرانی این روز هم عبارتند از مظفرالدین شاه قاجار (۱۲۳۲) و ابوالحسن بنی‌صدر (۱۳۱۲)، و از میان رفتگان نامدار هم باید از سید جلال‌الدین میری آشتیانی فیلسوف (۱۳۸۴) و شاهرخ سخایی هنرپیشه (۱۳۸۷) یاد کرد.

مظفرالدین شاه

سعید نرسی

جلال‌الدین آشتیانی

مناسبت: سزاوار است که سوم فروردین به خاطر زاده شدن مظفرالدین شاه در خاطره‌ها ثبت شود. در ضمن اتفاق مهم دیگری که در این روز افتاده تاسیس کشور پاکستان است، یعنی بخشی از قلمرو مستعمره‌ی بریتانیایی هند که همچنان فرهنگ ایرانی‌اش را حفظ کرده و خط و دین و تا حدودی زبانش با ایران یکی بود. بحث درباره‌ی روندهای منتهی به زایش کشور پاکستان جای بحث فراوان دارد و ردپای استعمار انگلیس در جای جای آن هویداست. به هر روی تشکیل این کشور گامی بود در ادامه‌ی تکه تکه شدن قلمرو ایران زمین و پارسی‌زدایی از سرزمینهای حوزه‌ی تمدن ایرانی. به عنوان یک مناسبت داخلی هم خوب است ورود ستارخان و باقرخان به تهران را به یاد داشته باشیم.